

نهضت آزادی ایران

۱۳۴۰

خوزستان را دریابیم

بیانیه نهضت آزادی ایران

بسمه تعالی

این روزها فریاد «العطش» از استانی بر می‌خیزد که زمانی بیش از یک سوم منابع آب‌های سطحی کشور در آن جریان داشت. فغان از «فقر» و «بیکاری» در منطقه‌ای به پا خاسته که قلب اقتصاد نفتی ایران است و جایگاه دوم را در تولید ناخالص داخلی کشور دارد. نفس‌های مردمانی به شماره افتاده است که در طول هشت سال جنگ ویران‌گر از پا نیافتادند و هزاران نفر از فرزندان‌شان را به پای وطن فدا کردند. سدهای بسیاری در خوزستان ساخته شد بدون آن‌که برای معیشت و زیست‌ده‌ها شهر و روستای متاثر از آسیب‌های «سدسازی» تدبیری اندیشیده شود. نفت و گاز، این شیره جان خوزستان مکیده شد بدون آن‌که تاثیری شایسته بر رفاه مردمان آن داشته باشد. افزون بر آن، پیامد همه این‌ها تشدید بحران‌های زیست‌محیطی نیز بوده است. خوزستان عمیقاً در رنج است و گرفتار دردهایی مزمن. افسوس که زنگ خطر تشدید روزافزون مشکلات، به رغم سال‌ها مشاهده سیل مهاجرت از استان، شنیده نشد. معضلات امروز این منطقه نباید تنها به یک مساله فروکاسته شود. زیست اجتماعی استان با حداقل سه ابربحران «آب» و «محیط زیست» و «فقر» تهدید می‌شود.

نهضت آزادی ایران اعلام می‌کند که گذار از این مهلکه نیازمند میلیاردها دلار سرمایه‌گذاری برای اصلاح و توسعه زیرساخت‌ها، ایجاد رونق اقتصادی و نیز تطبیق شرایط کشاورزی منطقه با تغییرات اقلیمی است و ضمن آن که ارایه تعریف صحیح از مسایل و مشکلات استان خوزستان را لازم می‌داند، باور دارد که هرگونه برخورد امنیتی با مطالبات به‌حق شهروندان و سرکوب اعتراض‌های مسالمت‌آمیز، سبب تشدید مشکلات و تعمیق اعتراض‌ها خواهد شد. امواج شکایاتی که به «خیابان» کشیده می‌شود، ریشه در سال‌ها

کم توجهی، تمرکزگرایی و سوءمدیریت دارد که صبورانه از سوی این مردم تحمل شده است. راه حل «بحران خوزستان» اما جدای از راه حل بحران‌های کلان کشور نیست. در شرایطی که بیم عدم تحقق پنجاه درصدی منابع بودجه سال ۱۴۰۰ می‌رود، چگونه می‌توان منابعی را به سوی حل مشکلات این استان هدایت کرد؟ چگونه می‌توان در مسیر جایگزینی شغل‌های از دست رفته و «معیشت ویران‌شده» سرمایه‌گذاری کرد؟

مشابه مشکلات و بحران‌های خوزستان در نهران بسیاری از استان‌های دیگر کشور نیز وجود دارد که در شرایط پیش‌بینی نشده، ناگهان سر بر می‌آورد و حاکمیت را تهدید می‌کند. رفع مشکلات یاد شده مستلزم تغییر بنیادین راهبردهای کلان اداره کشور و اولویت دادن منافع ملی بر جهت‌گیری‌هایی است که در چهار دهه اخیر سبب از دست رفتن فرصت‌های توسعه و بحران‌سازی مستمر در عرصه‌های گوناگون شده است. رفع این عارضه مستلزم تمرکززدایی از قدرت، پاسخگو شدن حاکمیت، توجه به دیدگاه‌های کارشناسی، بسط مدیریت شورایی، مشارکت مردم در سرنوشت خویش و اصلاحات ساختاری و فسادزدایی از حکومت و جامعه است .

نهضت آزادی ایران باور دارد که راهکار اساسی برای برون‌رفت از بحران‌های ساختاری کشور، تمرکززدایی در ساختار مدیریت کشور است که پیامدهای آن در چهار دهه گذشته بر کسی پوشیده نیست. تحول دیدگاه «ایران برای اسلام» به راهبرد «اسلام برای ایران» ضرورت دیگری است که در راستای تحقق برنامه‌های توسعه سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی، امکانات محدود کشور را در اختیار داخل کشور - به ویژه مناطق محروم از جمله خوزستان - قرار می‌دهد و تنها در این شرایط است که ایران می‌تواند الگویی تأثیرگذار در کشورهای منطقه باشد .

نهضت آزادی ایران ضمن ابراز هم‌دردی با مردم رنج‌کشیده خوزستان و تسلیت به خانواده جان‌باختگان حوادث اخیر، یادآور می‌شود که مشکلات این استان، راه‌حل کوتاه‌مدت و سریع نخواهد داشت. راه‌حل کسانی که بر آتش خشونت و بر هیمه این خشم و درد می‌دمند و وعده تغییرات یک شبه می‌دهند، مصداق فرصت‌طلبی است و هیچ تناسبی با واقعیات موجود در خوزستان ندارد. حتی وعده مسئولان و اقداماتی از جنس «رهاسازی آب سدها» نیز نتیجه‌ای جز تسکین موقت بحران و به تعویق انداختن آن نخواهد داشت، در حالی که «مطالبه‌گری مدنی» می‌تواند با ایجاد و تقویت ظرفیت‌های اجتماعی و سازمان‌های مردم‌نهاد توانمند، بر پایه مهار و مدیریت «بحران خوزستان» استمرار یابد و با نظارت سازماندهی‌شده، حاکمیت را وادار به پذیرش واقعیات و انجام اصلاحات نهادی کند و در گذار از بحران‌های جاری کشور یاری رساند.

نهضت آزادی ایران باور دارد که افزون بر ضرورت تقویت همبستگی ملی و تلاش برای پیشگیری از فراگیر شدن خشونت، باید به رنج مضاعف و عصبانیت مزمن ناشی از تبعیض‌ها علیه خواهران و برادران عرب ساکن این منطقه و به رسمیت نشناختن هویت ایشان نیز توجه شود. ملاحظات امنیتی مربوط به اقلیت‌های جدایی‌طلب و پشتیبانی محرکان خارجی آن‌ها که تلاش می‌کنند از اعتراض‌های به‌حق مردم در راستای

اهداف تجزیه‌طلبانه بهره‌برداری کنند، نباید به جایگاه سایر ایرانیان از جمله قوم عرب که در کنار اقوام لر، بختیاری، فارس، بلوچ، کرد، ترک و ... سال‌ها برای اعتلای ایران عزیز فداکاری کرده‌اند، تسری داده شود .

مسئولیت و وظیفه اصلی ما و همه فعالان سیاسی و مدنی این است که طنین صدای مردم خوزستان باشیم و ضمن پیگیری مطالبات هم‌وطنانمان، راهکارهای کارشناسانه و سنجیده برای اصلاح اساسی، تدریجی و مستمر نارسایی‌های موجود و جبران خطاهای گذشته عرضه کنیم. به امید آن که حاکمیت این بار نسبت به پیامدها و خطرهای بی‌پاسخ ماندن مطالبات مردم متنبّه شده باشد و بپذیرد که سمت و سوی امواج نارضایتی همیشه قابل کنترل نخواهد بود.

نهضت آزادی ایران

۸ مرداد ۱۴۰۰